

ASKERİ ADALET TEFTİŞ KURULU YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Kapsam

Yönetmeliğin kapsamı :

Madde 1 - Milli Savunma Bakanlığı Askeri Adalet Teftiş Kurulunun kuruluşu, görev, yetki ve hizmetlerinin ne şekilde yürütüleceği bu yönetmelikte belirtilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM Kuruluş

Kuruluş :

Madde 2 - Milli Savunma Bakanlığı Askeri Adalet Teftiş Kurulu, müfettiş sıfat ve yetkisini taşıyan bir başkanın yönetimi altında aynı sıfat ve yetkiyi taşıyan bir başkan yardımcısı ile yeteri kadar müfettişten kurulur.

Kurulun yazı ve hesap işlerini gören yeteri kadar subay, memur ve daktilodan mürekkep bir bürosu bulunur.

Kurulun, kuruluş ve kadroları teşkilatında gösterilir.

Kurulun merkezi :

Madde 3 -

Askeri Adalet Teftiş Kurulu Milli Savunma Bakanlığına bağlı olup, merkezi Ankara'dır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Müfettişlerin nitelikleri

Müfettişlerde aranacak nitelikler :

Madde 4 - Askeri Adalet Müfettişliklerine atanacaklarda aşağıdaki nitelikler aranır:

- Üst subay rütbesinde askeri hakim olmak,
- Askeri niteliklerine ait sicil notları ile mesleki sicil notları elverişli olmak,
- Sağlık durumu her iklim ve rakımda görev yapmağa ve her çeşit araçta yolculuğa elverişli bulunmak,
- Hizmetin gereklerine uygun tecrübeyi haiz bulunmak,

Teftiş kurulu Başkanında aranacak nitelikler :

Madde 5 - Askeri Adalet Teftiş Kurulu Başkanı, yukarıdaki maddenin b, c ve d bentlerinde yazılı nitelikleri haiz olan general-amiral ve müfettişlik görevini yapmış üst subay rütbesindeki askeri hakim subaylar arasından atanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Teftiş kurulunun görev ve yetkileri

Kurulun görev ve yetkileri :

Madde 6

Madde 6 - Askeri Adalet Teftiş Kurulu;
a. Askeri mahkeme kalemleri ile askeri savcılıkları ve kalemlerini, adli müşavirlik hizmetlerini; askeri ceza ve tutukevlerini, 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkındaki Kanunun 36ncı maddesi gereğince disiplin mahkemeleri ile disiplin subaylıklarını, disiplin ceza ve tutuk evlerini, Milli Savunma Bakanı adına teftiş ve murakabe etmekle,

b. (**Değişik: RG-8/9/1989-20276**) 26/10/1963 tarihli ve 357 sayılı Askeri Hakimler Kanununun 12nci maddesinin birinci fıkrasının 3562 sayılı Kanunla değişik (A) bendi gereğince, Askeri Savcılık, Adli Müşavirlik ve disiplin subaylığı görevinde bulunan hakim sınıftan subaylar hakkında (EK-1)'deki belgeye uygun olarak mesleki sicil notu vermekle,

c. Kanunun belirttiği hallerde soruşturma yapmakla,

d. (**Değişik: RG-7/5/1991-20864**) Her teftiş yılı sonunda genel olarak askeri yargı hizmetlerini en iyi şekilde yürütülmesini sağlamak amacı ile mevzuat ve uygulamadaki hata ve noksanları olaylara dayanarak açıklayıp bunların giderilmesi çarelerini de kapsayan raporlar vermekle,

e. (**Ek: RG-8/9/1989-20276**) (**Değişik: RG-7/5/1991-20864**) 26/10/1963 tarihli ve 357 sayılı Askeri Hakimler Kanununun 13ncü maddesinin (B) fıkrasının (3) numaralı bendine 3562 sayılı Kanunla eklenen (E) alt bendi uyarınca, denetimleri sırasında inceledikleri belgelere ve gözlemlerine dayanarak general ve amiraller hariç, askeri hakim, askeri savcı, adli müşavir ve askeri hakim sınıftan olan disiplin subayları ile yardımcıları hakkında (EK-2), (EK-3) ve (EK-4)'deki belgelere uygun olarak hal kağıdı düzenlemekle,

yetkili ve görevlidir.

Başkanın görev ve yetkileri :

Madde 7

Madde 7 - Teftiş kurulu Başkanı;
a. (**Değişik: RG-26/5/1999-23706**) Yıllık teftiş programını hazırlamak ve Milli Savunma Bakanı veya yetkili kıldığı makamın onayına sunmakla,

b. Müfettişlerin çalışma şekli ve faaliyetlerini kontrol etmekle,

c. Müfettişlerin resmi yazışmalarını, hak etme ve yönetim işlerini yürütmekle,

d. Müfettişler tarafından verilen çalışma programlarının yıllık teftiş programları ile uygunluğunu sağlamakla,

e. (**Değişik: RG-26/5/1999-23706**) Müfettişlerin teftiş raporlarını inceleyerek esas ve usul yönlerinden eksikliği varsa tamamlattırarak ve hukuki gereklerini belirterek Milli Savunma Bakanına veya yetkili kıldığı makama sunmakla,

f. Müfettişlerin düzenledikleri mesleki sicil notlarının Subay Sicil Yönetmeliğinde belirtilen usul ve esaslara uygunluğunu sağlamakla,

g. (**Değişik: RG-26/5/1999-23706**) Müfettişlerin genel raporlarında belirtilen hususları özetleyip kendi görüşlerini de katarak raporunu Milli Savunma Bakanına veya yetkili kıldığı makama sunmakla,

h. Milli Savunma Bakanı tarafından verilecek emir üzerine 9 ncu maddede belirtilen hizmetleri yapmakla,

i. Yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerinin gerektirdiği sair hizmetleri yapmakla, yetkili ve görevlidir.

Başkan Yardımcısının görevi :

Madde 8 - Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı;

- Başkanlığın yönetim hizmetlerinde Başkana yardımcı olmakla,
- Başkanın merkezden ayrı bulunduğu veya görevinde bulunmadığı zamanlarda Başkana vekalet etmekle,
- 9 uncu madde gereğince kendisine verilen hizmetleri yapmakla, yetkili ve görevlidir.

Müfettişlerin görevleri :

Madde 9 - Müfettişler 6 ncı maddede belirtilen teftiş, murakabe ve soruşturma işlerini yapmak ve raporlarını düzenlemek ve mesleki sicil notlarını vermekle görevlidir.

Müfettişlerin yetkileri :

Madde 10 - Müfettişler;

- Teftiş ve soruşturma ile ilgili her türlü evrak, defter ve dosyaları hesap, belge, kayıt, kasa, para ve para hükmündeki evrak ve senetleri görmeğe, saymağa ve incelemeğe,
 - Soruşturma amacı ile gerekli gördükleri kişileri usulüne göre yeminli veya yeminsiz dinlemeğe, gereken bilgileri ve sübut delillerini komutanlıklardan, askeri kurum amirliklerinden ve bütün devlet organlarıyla gerçek ve tüzel kişilerden doğrudan doğruya istemeğe,
 - Soruşturma sırasında arama, tutuklama ve diğer tedbirler hakkında karar verilmesi için en yakın askeri mahkeme ve diğer yargı organlarından istemde bulunmağa,
 - İnceledikleri her türlü evrak, defter ve dosyaların lüzumu halinde tasdikli örneklerini ve tasdikli fotoğraflarını almağa ve kanunlara göre suç sayılan eylemlere ilişkin olanları kovuşturmaya yetkili merci işe el koyuncaya kadar suç delillerini tahrip edilmekten ve ortadan kaldırmaktan korumak için gerekli tedbirleri almağa,
 - Hakkında soruşturma yapılan kişinin görevine devamının soruşturmanın selametine yahut yargı erkinin nüfuz ve itibarına zarar vereceğine kanaat getirirse geçici olarak işten el çektirilmesi hususunda Milli Savunma Bakanından istemde bulunmağa,
- Yetkilidir.

İdari Personel :

Madde 11 - Kurulun kayıt, karteks, zabıt, yazı işleri ve mutemetlik gibi hizmetleri Kurul Başkanının emrindeki idari personel aracılığıyla yürütülür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Raporlar

Raporların kapsamı ve çeşitleri :

Madde 12 - Her teftiş ve soruşturma sonucu bir rapora bağlanır.

Teftiş raporları esas bakımından yürürlükteki hükümlere aykırı olduğu kanısına varılan hususları kapsar. Olağanüstü görülen olumlu işler de rapora yazılır.

Raporlar, kısa, açık ve kesin bir ifade ile yazılır ve en kısa zamanda Bakanlığa gönderilir.

Raporlar konularına göre dört çeşittir:

- Teftiş raporları : Yıllık programa göre yapılan teftişler sonunda düzenlenen raporlardır.
- Ani teftiş raporları : Milli Savunma Bakanının vereceği belirli konular hakkında yapılan teftişler sonucunda düzenlenen raporlardır.
- Soruşturma raporları: Askeri hakimler ve askeri savcılar ile yardımcıların, adli müşavirlerin, Askeri Adalet İşleri Başkanlığı ile Askeri Adalet Teftiş Kurulu Başkanlığı kadrolarında bulunan askeri hakimlerin görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında işledikleri suçlar veya sıfat ve görevlerinin gereklerine uymayan hal ve eylemleri yahut askeri yargıya tabi şahsi suçları hakkında, yapılan soruşturma sonucunda düzenlenen raporlardır.
- Genel rapor : 6 ncı maddenin (d) ve 7 nci maddenin (g) bendlerinde belirtilen raporlardır.

ALTINCI BÖLÜM

Yönetim

Müfettişlere görev verme yetkisi :

Madde 13 - Müfettişlere teftiş ve soruşturma yapmaları için Milli Savunma Bakanı görev verir. Kurul Başkanı da Bakanın verdiği yetkiye dayanarak teftiş konusunda müfettişlere görev verebilir.

Teftiş programlarının hazırlanması :

Madde 14 - Teftişi yapılacak askeri mahkeme kalemlerinin, askeri savcılıklar ve kalemlerinin, adli müşavirlik hizmetlerinin, askeri ceza ve tutuk evlerinin, disiplin mahkemeleri ile disiplin subaylıklarının ve disiplin ceza ve tutuk evlerinin adları ile teftiş süresi, her yıl başında hazırlanan ve Milli Savunma Bakanı tarafından onaylanan teftiş programlarında gösterilir. Programın uygulanması hususunda Kurul Başkanına tanınan özel yetkiler de belirtilir.

Programın hazırlanmasında; disiplin mahkemeleri ile disiplin ceza ve tutuk evlerinde kurulma, kaldırılma ve konuş gibi hususlarda bir değişiklik yapılmış olup olmadığı bakımından Genelkurmay Başkanlığından bilgi alınır.

Teftiş programının uygulanması :

Madde 15 - Programın uygulanmasında müfettişlerin görevlendirilmesi; teftiş edilecek yerlerin sırası, müfettiş mevcudu, ödenek durumu ve teftiş edileceklerin kıdemleri gözönünde bulundurularak Kurul Başkanı tarafından tespit edilir.

Müfettiş mevcudu programın aynen uygulanmasına elverişli bulunmadığı hallerde, önemli görülen yerlerin teftişi öne alınır.

Teftiş programının uygulanmasında değişiklik :

Madde 16 - Müfettişin görev sırasında, hava değişimi veya on günden fazla hastalanma, istirahat alma ve özrü sebebiyle kendisine izin verilmesi gibi hallerde geri kalan yerlerin teftişleri müfettiş mevcudu hizmete yeterli olduğu zaman yaptırılır.

Kuruluş ve konu değişikliklerinde programının uygulanması :

Madde 17 - Müfettişler başladıkları teftiş işlerini ara vermeden sonuçlandırmak zorundadırlar. Kurulma, kaldırılma ve konu değişikliği gibi hallerde teftiş hizmetlerinin ne şekilde yapılacağı Milli Savunma Bakanı tarafından belirtilir.

Grup halinde teftiş ve soruşturma :

Madde 18 - Grup halinde yapılan teftiş ve soruşturmalara rütbe ve kıdemce üst bulunan müfettiş, gruptaki müfettişlerin çalışmalarını düzenler, gözetir ve teftiş ve soruşturmanın belirli süre içinde tamamlanmasını sağlar.

Müfettişliğe yeni atananlar :

Madde 19 - Müfettişliğe yeni atananlar, hizmetin gereklerine uyabilmeleri için bir teftiş dönemi veya gerektiğinde birkaç teftiş dönemi tecrübeli bir müfettişe refakat ettirilirlir.

İKİNCİ KISIM

Teftiş

BİRİNCİ BÖLÜM

Askeri Savcılık ve Kalemlerinin Teftişi

Eski yıllara ait işlemlerin incelenmesi :

Madde 20 - a. Bir önceki yıla ait teftiş raporlarında tenkit edilen hatalı, eksik veya gecikmeli işlemlerin düzeltilmiş ve işleme alınmış olup olmadığı,

b. Milli Savunma Bakanlığı; Genelkurmay Başkanlığı ve diğer yetkili mercilerden alınan emirlerin yerine getirilip getirilmediği, incelenir.

Adli Dosyalar :

Madde 21- Teftişi yapılan yıl içinde gelen dosya ile bir önceki yıldan devredilen dosya miktarı ve toplam o yıl içinde karar çeşitlerine göre sonuçlandırılan ve ertesi yıla devredilen dosya miktarı ve verimlilik oranı ve bunları hangi savcı ve yardımcısının kovuşturmuş ve sonuçlandırmış olduğu, devredilen dosyalarda kanuni ve zorunlu sebepler dışında gecikme olup olmadığı ve gecikmeli dosyalar ile teftiş sırasında mevcut olmayan dosyaların esas numaraları ve hangi sanığa ait oldukları ve bu dosyaların mevcut olmama sebepleri tespit edilir.

Soruşturmayı sonuçlandıran kanuna aykırı kararlar :

Madde 22 - Soruşturmayı sonuçlandıran her çeşit kararlarda ceza mevzuatına ve yargılama usulünün esaslı kurallarına aykırı görülenler tenkit edilir ve bunların hangi savcı veya yardımcısına ait olduğu gösterilir.

Savcı ve Yardımcısının çalışmaları:

Madde 23 - Yargıtaydan geçmeden kesinleşen hükümlere ait dosyalardaki iddianamelerin mevzuata uygunluk derecesi, kanuni ve zorunlu sebepler dışında duruşmanın tehir ve talikine sebebiyet verilip verilmediği, duruşmadaki istem ve esas hakkındaki düşüncelerin yerinde olup olmadığı ve temyizi gereken kararların temyiz edilmemesi hususları incelenir ve ayrıca, yazılı emirle bozulması gereken hükümler var ise tespit edilir.

Dosya gönderme işlemleri :

Madde 24 - Askeri Yargıtay Başsavcılığına veya ilgili diğer mercilere gönderilmesi gereken dosyaların zamanında gönderilip gönderilmediğine bakılır.

Tedbir, tespit ve takip işleri :

Madde 25 - Arama, yakalama, tutuklama, salıverme, zabt, bilirkişi, keşif, otopsi işlemlerinde kanuna uygun olarak ve süresinde işlem yapıp yapılmadığı, soruşturmanın veya duruşmanın geçici olarak tatili kararına bağlanan, dosyalardaki işlemlerin takip edilip edilmediği araştırılır.

Yargılama usulüne ait işlemlerin incelenmesi :

Madde 26 - Yargılama usulüne ait işlemlerde;

- Gaiplere ait kanun hükümlerinin uygulanmasında kanuna aykırı veya gecikmeli işlemlerin bulunup bulunmadığı,
 - Suçlardan doğan Hazineye ilişkin zararları tespit ve iddianameye yazarak askeri mahkemelerde koğuşturulup koğuşturulmadığı ve duruşmada esas hakkındaki mütalaasında bu hususta istemde bulunup bulunmadığı, Hazine zararlarına ilişkin hatalı kararlarda kanun yollarına müracaat etmediği ve kesinleşmiş hükümlerdeki Hazine haklarının kanun hükümlerine göre koğuşturup koğuşturulmadığı, kovuşturmaya yer olmadığı veya beraet kararları ile kamu davasının düşmesi kararlarındaki Hazine zararlarının koğuşturulması ile ilgili evrakın zamanında ilgili maliye dairelerine gönderilip gönderilmediği,
 - Damga Vergisi Kanunu ve Harçlar Kanununa ilişkin işlemlerin yapıp yapılmadığı,
 - İstinabe talimatının yerine getirilmesinde gecikme olup olmadığı,
 - Hüküm ve kararların yerine getirilmesi işlemlerinin kanuna göre ve zamanında yapıp yapılmadığı,
 - Ertesi yıla devreden veya o yıl içinde sonuçlandırılıp da gecikmeli olan dosyaların devrinin veya geciktirilmesinin kanuni veya zorunlu sebeplere dayanıp dayanmadığı,
 - Kanunda gösterilen hallerde askeri mahkeme kararlarına itiraz ile askeri mahkemelerden verilen ve kanuna aşıkare surette aykırı görülen hükümlerin temyiz edilip edilmediği,
- İncelenir ve noksan işlemlerin hangi savcı ve savcı yardımcısına ait olduğu tespit edilir.

İdari işlemlerin incelenmesi :

Madde 27 - a. Subay, astsubay, askeri memur ve sivil memurlar hakkındaki iddianame ve hüküm suretleri ile özetlerinin Milli Savunma Bakanlığına, Jandarma Genel Komutanlığına ve ilgili Kuvvet Komutanlıklarına gönderilmesinde gecikme olup olmadığı,

- Adli Sicil Kanunu ve Yönetmeliği hükümlerine riayet edilip edilmediği,
- Askeri hakimler ile askeri savcılar ile yardımcıların ve mahkeme ve savcılık kalemleri personelinin kadro ve mevcutlarının ve bunların odaları ile mahkeme salonunun hizmet icaplarına uygun olup olmadığı, değilse sebepleri,
- Askeri savcılık kararlarının ve iddianamelerinin birer nüshalarının ayrı dosyalar içinde tarih ve numara sırasına göre eksiksiz olarak saklanıp saklanmadığı,
- Yönetmeliğine göre evrak kayıt, zimmet, askeri savcılık esas, zaptolunan eşya, ilamat ve istinabe defterlerinin düzenli şekilde tutulup

tutulmadığı,

- f. Adli istatistik cetvellerinin doğru yapılıp yapılmadığı ve zamanında gönderilip gönderilmediği,
 - g. Adli ve idari tamimler ve emirler dosyası ile devir ve teslim çizelgelerinin düzenli şekilde tutulup tutulmadığı,
 - h. İşi biten dosyalar hakkında, arşiv talimatı hükümlerine göre işlem yapılıp yapılmadığı,
 - i. Demirbaş kitap ve yayınlar ile büro malzemelerinin yeterli olup olmadığı ve bunların demirbaş kayıtlarının düzenli şekilde tutulup tutulmadığı,
 - j. Yönetmeliğine göre askeri ceza ve tutuk evinin askeri savcılıkla yapılması gereken denetleminin yapılıp yapılmadığı,
 - k. Başkatip tarafından saklanan, zapt olunmuş eşya, para ve para hükmündeki evrak ve senetlerin defter kayıtlarına göre tamam olup olmadığı, bu defter sıra numarası ile dosya esas numarasının ve sanığın kimliğinin ve eşyanın niteliğinin eşyaya bağlı etikette yazılı olup olmadığı ve bunların niteliğini kaybetmeyecek şekilde saklanıp saklanmadığı
1. Kalem işlerinin düzenli şekilde yürütülüp yürütülmediği,
 - m. Genel hükümlere ve Askeri Mahkemelerle Askeri Savcılıklar Kalem Teşkilatı ve Personelin Görev ve Sorumlulukları hakkındaki Yönetmelik hükümlerine göre yapılmış gerekli sair işlemlerin yapılıp yapılmadığı,
- İncelenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Askeri Mahkeme Kalemlerinin Teftişi

Eski yıllara ait işlemlerin incelenmesi:

- Madde 28 - a.** Bir önceki yıla ait teftiş raporlarında tenkit edilen hatalı, eksik veya gecikmeli işlemlerin düzeltilmiş ve işleme alınmış olup olmadığı,
- b. Milli Savunma Bakanlığı ve diğer yetkili mercilerden alınan yönetim işleri ile ilgili emirlerin yerine getirilip getirilmediği,
- İncelenir.

Adli dosyalar :

Madde 29 - Teftişi yapılan yıl içinde gelen dosya ile bir önceki yıldan devredilen dosya miktarı ve toplamı o yıl içinde karar çeşitlerine göre sonuçlandırılan ve ertesi yıla devredilen dosya miktarı ile teftiş sırasında mevcut olmayan dosyaların esas numaraları ve hangi sanığa ait oldukları ve bu dosyaların mevcut olmama sebepleri tespit edilir.

İdari işlemlerin incelenmesi :

- Madde 30. a.** Hakim tarafından kaleme tevdi edilen ve mevzuata göre başkatip ve zabıt katiplerinin yapması gereken işlemlerin zamanında ve usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığı,
- b. Yönetmeliğine göre askeri mahkeme evrak kayıt, zimmet, esas istinabe, duruşma günleri, karar ve kasa defterlerinin tutulup tutulmadığı,
 - c. İlamlar ile tutuklama, salıverme ve arama kararlarının ve itiraz üzerine verilen kararların birer nüshalarının ve itiraz üzerine verilen kararların ayrı dosyalar içinde tarih ve numara sırasına göre eksiksiz olarak saklanıp saklanmadığı,
 - d. Adli ve idari tamimler ve emirler dosyalarının düzenli şekilde tutulup tutulmadığı,
 - e. Subay üye tayin emri dosyasının bulunup bulunmadığı,
 - f. Adli istatistik cetvellerinin doğru yapılıp yapılmadığı ve zamanında gönderilip gönderilmediği,
 - g. Demirbaş kitap ve yayınların düzenli şekilde bulunup bulunmadığı ve bunların demirbaş kayıtlarının usulüne göre tutulup tutulmadığı,
 - h. İşi biten dosyalar hakkında arşiv talimatı hükümlerine göre işlem yapılıp yapılmadığı,
 - i. Askeri Mahkemelerle Askeri Savcılıklar Kalem Teşkilatı ve Personelin Görev ve Sorumlulukları Hakkındaki Yönetmeliğin Askeri Mahkeme Kalemi ile ilgili hükümlerine göre yapılması gerekli sair işlemlerin yapılıp yapılmadığı,
- İncelenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Adli Müşavirlik Hizmetlerinin Teftişi

Eski yıllara ait işlemlerin incelenmesi :

- Madde 31 - a.** Bir önceki yıla ait teftiş raporlarında tenkit edilen hatalı, eksik veya gecikmeli işlemlerin düzeltilmiş ve işleme alınmış olup olmadığı,
- b. Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı ve yetkili diğer mercilerden alınan emirlerin yerine getirilip getirilmediği,
- İncelenir.

Adli dosyalar :

Madde 32 - Teftişi yapılan yıl içinde gelen dosya ile bir önceki yıldan devredilen dosya miktarı ve toplamı o yıl içinde sonuçlandırılan ve ertesi yıla devredilen iş miktarı, devredilen dosyalarda kanuni ve zorunlu sebepler dışında gecikme olup olmadığı ve gecikmeli dosyalar ile teftiş sırasında mevcut olmayan dosyaların numaraları ve hangi sanığa ait oldukları ve bu dosyaların mevcut olmama sebepleri tespit edilir.

Yargılama usulüne ait işlemlerin incelenmesi :

- Madde 33 - a.** Komutanlıkça adli müşavirliğe verilen suç evrakının evrak kayıt defterine geçirilip geçirilmediği,
- b. Suç evrakının zamanında komutana sunulup sunulmadığı,
 - c. Suç evrakının yetkili yere gönderilmesinde hatalı veya gecikmeli işlem yapılıp yapılmadığı,
 - d. İtiraz, temyiz istemi, asker kişiler hakkındaki hükümlerin yerine getirilmesi ile ilgili işlemlerin usulüne göre zamanında yapılıp yapılmadığı,
 - e. Komutan veya askeri kurum amirinin suçun nev'ine ve sanığın açık kimliğini kapsayan soruşturma açılması emirlerinin, bir dosyada saklanıp saklanmadığı,
- İncelenir.

İdari işlemlerin incelenmesi :

- Madde 34 - a.** Yönetmeliğine göre evrak kayıt ve zimmet defterlerinin usulüne göre tutulup tutulmadığı,
- b. İtiraz, temyiz istemi, asker kişiler hakkındaki hükümlerin yerine getirilmesi ile ilgili işlemlerin ve diğer işlemlere ait yazıların dosyalarında saklanıp saklanmadığı,
 - c. 1111 sayılı Askerlik Kanununun 61 nci maddesine göre düzenlenen vekaletnamelerin birer nüshasının tarih ve numara sırasına göre ayrı dosyada saklanıp saklanmadığı ve bu vekaletnamelerin kanuna ve özel talimatına uygun şekilde düzenlenip düzenlenmediği;

- d. Adli ve idari tamimler ve emirler dosyaları ile devir ve teslim çizelgelerinin düzenli şekilde tutulup tutulmadığı,
e. Demirbaş kitap ve yayınların düzenli şekilde bulunup bulunmadığı ve bunların demirbaş kayıtlarının usulüne göre tutulup tutulmadığı,
f. Yönetmeliğine göre askeri ceza ve tutuk evinin adli müşavirlikçe yapılması gereken denetlemesinin yapıp yapılmadığı,
g. Adli müşavirlik kadrosunun ve mevcut personeli ile büro malzemesinin hizmete yeterli olup olmadığı,
İncelenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Disiplin Mahkemeleri ile Disiplin Subaylıklarının ve Kalemlerinin Teftişi

Komutan ve disiplin subayı :

Madde 35 - Teftişi yapılan yıl içinde nezdinde disiplin mahkemesi bulunan kıta komutanı veya askeri kurum amirinin ve disiplin subayının kimler olduğu ve bu görevde ne kadar süre buldukları ve teftiş sırasında disiplin subaylığı görevinde kimin bulunduğu, tespit edilir.

Eski yıllara ait işlemlerin incelenmesi :

Madde 36 - a. Bir önceki yıla ait teftiş raporlarında tenkit edilen hatalı, eksik veya gecikmeli işlemlerin düzeltilmiş ve işleme alınmış olup olmadığı,

b. Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı ve yetkili diğer mercilerden alınan emirlerin yerine getirilip getirilmediği,
İncelenir.

Adli dosyalar :

Madde 37 - Teftişi yapılan yıl içinde disiplin subaylığı ve disiplin mahkemesine gelen dosya ile bir önceki yıldan devredilen dosya miktarı ve toplamı o yıl içinde sonuçlandırılan ve ertesi yıla devredilen dosya miktarı ve verimlilik oranı, devreden dosyalarda kanuni ve zorunlu sebepler dışında gecikme bulunup bulunmadığı, gecikmeli dosyalar ile teftiş sırasında mevcut olmayanların esas numaraları ve hangi sanığa ait oldukları ve dosyaların mevcut olmama sebepleri tespit edilir.

Soruşturmayı sonuçlandıran komutanlık kararları:

Madde 38 - Soruşturmayı sonuçlandıran her çeşit kararlarda ceza mevzuatına ve yargılama usulünün esaslı kurallarına aykırı görülenler tenkit edilir ve bunların hangi disiplin subayına ait olduğu tespit edilir.

Yargılama usulüne ait işlemler ile idari işlemlerin incelenmesi :

Madde 39 - 24, 25, 26, 27 ve 28 inci maddeler ile 31 inci madde hükümlerinden disiplin mahkemelerine uygulanması gereken hususların disiplin subaylığınca yerine getirilip getirilmediği incelenir ve noksan işlemlerin hangi disiplin subayına ait olduğu tespit edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Askeri Ceza ve Tutuk Evleri ile Disiplin Ceza ve Tutuk Evlerinin Teftişi

Teftiş ve murakabe :

Madde 40 - Askeri ceza ve tutuk evleri ile disiplin ceza ve tutuk evlerinin mevzuat hükümlerine ve hizmetin gereklerine uygun şekilde yönetilip yönetilmediği incelenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Soruşturma

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel esaslar

Soruşturma görevi:

Madde 41 - Soruşturma, kanununun belirttiği hallerde askeri adalet müfettişlerince yapılır.

Görevlendirme :

Madde 42 - Soruşturmayı yapacak müfettiş Milli Savunma Bakanı tarafından görevlendirilir.

Soruşturma yapacak müfettişlerin hakkında soruşturma yapılacak askeri hakimlerden kıdemli olmaları gereklidir.

Zorunlu hallerde bu görev en kıdemli Askeri Adalet Müfettişi tarafından yerine getirilir.

Soruşturma yeri :

Madde 43 – (Değişik: RG-26/5/1999-23706)

Soruşturma, suçun işlendiği ve suç delillerinin bulunduğu yerde yapılır. Soruşturmanın esasını etkilemeyecek tanıkların ve delillerin soruşturma yerinden başka bir yerde bulunması durumunda, soruşturmayı yapan müfettişin gerek görmesi halinde tanık ifadeleri, Askeri Savcılar veya Askeri Savcı bulunmayan yerlerde Cumhuriyet Savcıları tarafından alınır, delillerin toplanması ilgili adli ve idari makamlardan istenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Soruşturma usulü

Soruşturmada uygulanacak usul kuralları :

Madde 44 - Müfettişler, soruşturmalarını, Askeri Hakimler Kanunu ile Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun usul kurallarına göre yaparlar.

Soruşturma raporlarının düzenlenmesi ve dosyanın gönderilmesi :

Madde 45 - Müfettişler yaptıkları soruşturma sonucunda bir soruşturma raporu yazarlar ve dosyayı dizi pusulasına bağlı olarak gizli bir yazı ile Milli Savunma Bakanlığına gönderirler.

Raporda, soruşturmaya hangi emirle başlandığı, suçun mahiyeti, işleniş şekli ve tarihi, suç delilleri ve bunların özeti ve soruşturma dosyasındaki sıra numaraları yazılır.

Raporun sonunda olay özetlenir. Suç teşkil eden ve etmeyen eylemlerin neden ibaret bulunduğu ve kanuni unsurları ile delilleri, uygulanması gereken kanun maddeleri ve varsa hazine zararı ve miktarı gösterilir. Sonuç olarak soruşturma yapılan kişilerin eylemlerinden dolayı haklarında kovuşturma izni verilip verilmemesi hususundaki düşünce belirtilir.

Başka bir suçun meydana çıkması :

Madde 46 - Müfettiş, soruşturulan konu dışında askeri hakimın başka bir suç işlediğini de öğrenirse o suça ait delillerin kayıp olmasına mani tedbirleri alır ve durumu Milli Savunma Bakanlığına bildirir.

İştirak hali veya suçun başkaları tarafından işlenmesi:

Madde 47 - Askeri hakim hakkında yapılan soruşturma sırasında diğer kişilerin de suça iştirak ettikleri anlaşılırsa veya başkaları tarafından suçun işlendiği tespit edilirse durum gereğine göre kovuşturma yapmaya yetkili mercie ve Milli Savunma Bakanlığına bildirilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM
Çeşitli Hükümler

Tanıtma belgeleri:

Madde 48 - Müfettişlere, fotoğraflı ve Milli Savunma Bakanı ile Teftiş Kurulu Başkanı tarafından imzalı, müfettiş tanıtma belgesi verilir. Müfettişler istek halinde bu belgeleri ilgililere göstermek zorundadırlar.

Ziyaret :

Madde 49 - Müfettişler teftiş ve soruşturma yaptıkları yerlerin komutan veya askeri kurum amirini ziyaret ederek görevlerini bildirirler.

Variş ve ayrılış günlerinin bildirilmesi:

Madde 50 - Müfettişler, teftişe çıkarken, programa göre teftiş edecekleri yerleri ve teftiş sıralarını gösterir bir iş cetveli yaparak Teftiş Kurulu Başkanlığına verirler ve gidecekleri yerleri hareket ve teftişe başladıkları tarihleri yazı veya telgrafla Teftiş Kurulu Başkanlığına bildirirler.

Görevle ilgili gereçlerin saklanması:

Madde 51 - Müfettişler, sıra numaralı resmi mühürlerini, görevi icabı teftiş yerlerinden aldıkları dosya, senet, evrak ve eşyayı başkalarının eline geçmeyecek şekilde saklamakla ödevlidirler.

Müfettişlere yasak olan eylemler:

Madde 52 - Müfettişler;

- Teftiş ve soruşturma sırasında buldukları yerlerden izinsiz ayrılamazlar.
- Görevleri icabı öğrendikleri gizli bilgileri açıklayamazlar.
- Teftiş yapılanların yargı işlerine karışamazlar.
- Belirli bir dönemdeki işlerin teftiş edildiğini gösterme amacı ile yazılanlar dışında; incelemek üzere aldıkları defter ve kağıtlara yazı yazamazlar ve düzeltme yapamazlar.
- Teftişle ilgili personelin, Türk geleneklerine göre kabul edilmesi hoş karşılanmayan ikramları dışındaki ikramlarını kabul edemezler, bunlardan alışveriş yapamazlar, ariyet, hediye ve borç alamazlar ve evlerinde misafir kalamazlar.

Hizmet kolaylaştırıcı istemler:

Madde 53 - Müfettişler teftiş ve soruşturma hizmetini gereği gibi yürütülebilmesi için, komutan, askeri kurum amiri, askeri savcı ve adli müşavirden memur, daktilo makinesi ve lüzum göreceği diğer araç ve gereçleri isteyebilirler.

Defterler:

Madde 54 - Müfettişler, kendilerine gelen yazıların ve kendileri tarafından yazılan yazı ve raporların kaydına mahsus bir defter ile imza karşılığında verdikleri veya gönderdikleri her çeşit evrak için bir zimmet defteri tutarlar.

Yazışma :

Madde 55 - Yazışma; ivedi olmayan işlerde yazı ile gizli olmayan ivedi işlerde telgraf ile yapılır. Müfettişler, Milli Savunma Bakanlığına yazacakları yazıları Teftiş Kurulu Başkanlığına gönderirler. Gizli olan yazılar müfettişler tarafından bizzat yazılır. Müfettişler, yazışmalarında Türk Silahlı Kuvvetleri Yazı İşleri Talimatı hükümlerini uygularlar.

Dosyalama:

Madde 56 - Müfettişler;

- Genel emir ve yazıları,
 - Teftiş hizmetleri ile ilgili emir ve tebliğleri,
 - Teftiş raporlarının birer nüshalarını ve gönderme yazılarının ikinci nüshalarını,
 - Soruşturma raporlarının birer nüshasını ve dosya gönderme yazısının ikinci nüshasını, varsa adli ve idari mercilere yazdıkları yazıların ikinci nüshalarını,
- Saklamak üzere dört dosya tutarlar,

Yürürlük:

Madde 57 - 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 8/6/1972 gün ve 1596 sayılı Kanunla değişik 36 ncı maddesine dayanılarak hazırlanan bu Yönetmelik hükümleri, Resmi Gazete ile yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

Madde 58 - Bu Yönetmelik hükümlerini Milli Savunma Bakanı yürütür.

[Yönetmeliğin eklerini görmek için tıklayınız](#)

